

(i) Printed Pages : 7

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	2	9

Exam. Code :

0	0	0	5

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

(2123)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Local Government (With Special Reference to Punjab)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt FIVE questions in all, selecting ONE question from each Unit.

(2) Question No. 1 is compulsory.

(3) All questions carry equal marks.

1. Attempt any NINE short answer type questions in 25-30 words each :

(1) What is Local Government ?

(2) Write two functions of Deputy Commissioner.

(3) How many divisions exist in Punjab ? Write their names.

(4) Write the composition of Gram Sabha.

- (5) What is B.D.P.O. ?
- (6) Write two sources of income of Gram Panchayat.
- (7) Write two features of 74th Constitutional Amendment Act, 1992.
- (8) What is Provincialization ?
- (9) Write two functions of Mayor.
- (10) Write two methods of State Control over Local Bodies.
- (11) Write position of Municipal Commissioner.
- (12) Write two challenges of Rural-Urban Relationship in Punjab.

2×9=18

UNIT—I

2. What is Local Government ? Discuss the characteristics of Local Government in detail. 18
3. Discuss the functions and position of Deputy Commissioner in detail. 18

UNIT—II

4. Discuss the impact of 73rd Constitutional Amendment Act, 1992 on Panchayati Raj Institutions in Punjab. 18
5. Discuss the composition and functions of Gram Panchayat in detail. 18

UNIT—III

6. Discuss the composition and functions of Municipal Corporation in detail. 18
7. Discuss the functions and position of Mayor in detail. 18

UNIT—IV

8. Discuss the composition and functions of State Finance Commission in Punjab. 18
9. Write an essay on Rural-Urban Relationship in detail. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) कोई पांच प्रश्न करें, हरेक यूनिट में से एक प्रश्न करना अनिवार्य है।

(2) प्रश्न नंबर 1 अनिवार्य है।

(3) प्रत्येक प्रश्न के समान अंक है।

1. निम्नलिखित किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर प्रत्येक 25-30 शब्दों में लिखें :—

(1) स्थानक शासन क्या है ?

(2) जिलाधिकारी के दो कार्य लिखें।

(3) पंजाब में कितनी डिवीज़न हैं, उनके नाम लिखें।

(4) ग्राम सभा की संरचना लिखें।

- (5) B.D.P.O. क्या है ?
- (6) ग्राम पंचायत की आमदनी के दो स्रोत लिखें।
- (7) 74 वें संविधानिक संशोधन 1992 की दो विशेषतायें लिखें।
- (8) प्रान्तीयकरण क्या है ?
- (9) मेयर के दो कार्य लिखें।
- (10) राज्य द्वारा स्थानक शासन पर नियंत्रण के दो तरीके लिखें।
- (11) नगर निगम के कमिश्नर की स्थिति लिखो।
- (12) पंजाब में ग्रामीण एवं शहरी संस्थाओं के संबंधों की दो चुनौतियाँ लिखें। 2×9=18

यूनिट—I

2. स्थानक शासन क्या है ? इसकी विशेषताएं विस्तारपूर्वक लिखें। 18
3. जिला अधिकारी के कार्य एवं स्थिति विस्तार में लिखें। 18

यूनिट—II

4. भारतीय संविधान के 73 वें संविधानिक संशोधन बिल 1992 की विशेषताएं और उनका पंजाब की पंचायती राज संस्थाओं पर असर विस्तारपूर्वक लिखें। 18
5. ग्राम पंचायत की संरचना एवं इसके कार्य विस्तारपूर्वक लिखें। 18

ਯੂਨਿਟ—III

6. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਏਂਂ ਇਸਕੇ ਕਾਰਯ ਵਿਸ਼ਟਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋਂ ।
18
7. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕੇ ਮੇਯਰ ਕੇ ਕਾਰਯ ਏਂਂ ਤਸਕੀ ਸਿਥਿਤਿ ਵਿਸ਼ਟਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋਂ ।
18

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਪੰਜਾਬ ਵਿਠੀਯ ਆਯੋਗ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਏਂਂ ਕਾਰਯ ਵਿਸ਼ਟਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋਂ ।
18
9. ਗਰਾਮੀਯ ਏਂਂ ਸ਼ਹਰੀ ਸੰਸਠਾਓਂ ਕੇ ਸੰਬੰਧੋਂ ਪਰ ਏਕ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋਂ ।
18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੋਣ ਦੀ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

(1) ਸਥਾਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ?

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।

(3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਹਨ ? ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

- (4) ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖੋ।
- (5) B.D.P.O. ਕੀ ਹੈ ?
- (6) ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਦੋ ਸ੍ਰੋਤ ਲਿਖੋ।
- (7) 74ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ੋਧ ਐਕਟ 1992 ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (8) ਪ੍ਰਾਂਤੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ ?
- (9) ਮੇਅਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (10) ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਲਿਖੋ।
- (11) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਿਖੋ।
- (12) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਲਿਖੋ।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਸਥਾਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18
3. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 73ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ੋਧ ਐਕਟ 1992 ਦਾ ਅਸਰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18
5. ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18
7. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਆਯੋਗ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18
9. ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 18